

**OnderhoudNL
Ondernemers-
panel
23^e meting
Hoogseizoen
2013**

Rapportage

T.b.v. OnderhoudNL

Ing. Florens van der Gaag, drs. Marjon Drenth, drs. Linda Aders-van der Geest
November 2013 – a13fsgov2

USP
Marketing Consultancy bv

1 Inleiding

2 Respons en bedrijfskenmerken

3 Conjunctuur

4 Actuele vragen - Industrieel

5 Conclusies

- OnderhoudNL wil de invloed van de economische omstandigheden op de schilder- en onderhouds-, metaalconserverings- en glasbranche in de gaten houden en wordt daarvoor twee keer per jaar gemeten door OnderhoudNL met het OnderhoudNL ondernemerspanel.
- Naast het genereren van beleidsinformatie wil OnderhoudNL de leden ondersteunen in hun bedrijfsvoering met verkoopadvies, doelgroepspecificaties en ware marktfeiten. Hiermee wil OnderhoudNL de indianenverhalen omtrent het huidige economische klimaat niet leidend laten zijn in het beleid, maar de branche ondersteunen met gedegen informatie en adviezen vanuit OnderhoudNL. Niet alleen voor OnderhoudNL, maar ook voor de bedrijfsvoering van de leden is het belangrijk om hierover inzicht te krijgen in de eigen branche.

- Het doel dat aan het OnderhoudNL Ondernemerspanel ten grondslag ligt, is enerzijds het volgen van de conjunctuur en de laatste ontwikkelingen in de sector en anderzijds het ondersteunen van de leden in hun bedrijfsvoering met verkoopadvies, doelgroepspecificaties en ware marktfeiten.
- Informatie die met het ondernemerspanel in kaart gebracht wordt, is:
 - Ontwikkeling van de omzet
 - Ontwikkeling naar type werkzaamheden
 - Ontwikkeling van de orderportefeuille
 - Issues die spelen op het gebied van economie, milieu/duurzaamheid/energie, logistiek, marktwerking, techniek, innovatie, marktontwikkelingen, etc.
- De sector Industrieel heeft actuele vragen gekregen UWV procedures. Er zijn slechts 7 Industrieel leden die de vragenlijst hebben ingevuld. De resultaten zijn daarom puur indicatief en er kunnen geen conclusies aan worden verbonden.

De opzet van deze rapportage ziet er als volgt uit:

- In hoofdstuk 2 zal worden aangevangen met de respons en bedrijfskenmerken van de deelnemers aan het OnderhoudNL Ondernemerspanel.
- Vervolgens zal er in hoofdstuk 3 worden ingegaan op de huidige conjunctuur en de invloed daarvan op de bedrijven in de schilder- en onderhouds-, metaalconserverings- en glasbranche. Hierbij zal een vergelijking worden gemaakt tussen de sectoren Totaal/Vastgoed (voorheen SMV), Schilders (voorheen SVSO), Industrieel (voorheen SVMB) en Zelfstandigen (voorheen SOZP). De door OnderhoudNL onderscheiden sector Glas (voorheen SVG) is niet in deze uitsplitsing meegenomen, omdat er te weinig waarnemingen zijn voor bedrijven in deze sector. Deze bedrijven zijn wel meegenomen in het totaal. Ook zullen de resultaten van deze meting vergeleken worden met de uitkomsten van de vorige meting.
- In hoofdstuk 4 zullen een aantal actuele vragen voor de leden van sector Industrieel worden behandeld. De sector Industrieel heeft vragen gekregen de mate waarin zij de afgelopen twee jaar te maken hebben gehad met een procedure bij het UWV. Indien men hiermee te maken heeft gehad zijn een aantal vervolgvragen gesteld, namelijk over de duur, tijd, onkosten en helderheid van deze procedure, de helderheid van de eisen die het UWV stelde en de tevredenheid met de werkwijze van het UWV.
- In hoofdstuk 5 worden de belangrijkste uitkomsten van het OnderhoudNL Ondernemerspanel samenvat.

1 Inleiding

2 Respons en bedrijfskenmerken

3 Conjunctuur

4 Actuele vragen - Industrieel

5 Conclusies

2 Respons en bedrijfskenmerken

De onderstaande tabel geeft het verloop van het onderzoek weer.

De uitnodiging voor deelname aan het OnderhoudNL Ondernemerspanel is verzonden aan 2.279 leden van OnderhoudNL. Dit zijn alle OnderhoudNL leden waarvan een e-mailadres bekend is.

Er zijn uiteindelijk 414 geslaagde enquêtes afgenomen. Er is een responspercentage behaald van 18%.

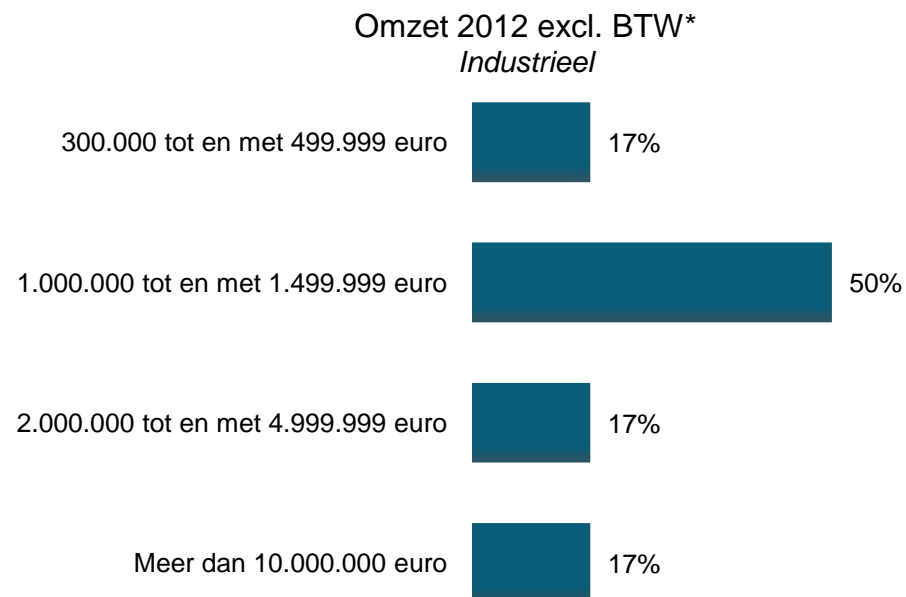
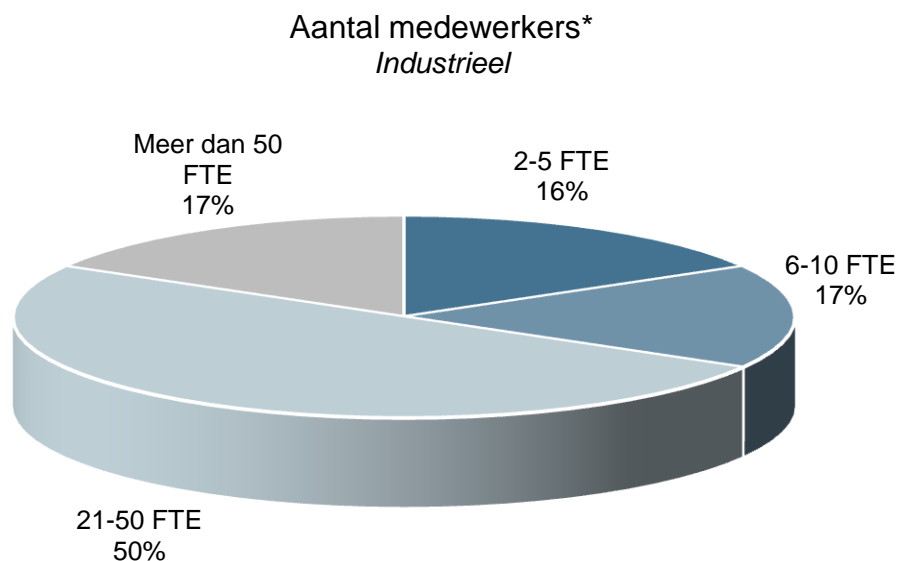
Onderzoeksverloop						
Week	42	43	44	45	46	47
Afstemmen vragenlijst						
Programmeren						
Veldwerk						
Rapportage						

Respons per sector						
	Totaal	Schilders	Totaal/ Vastgoed	Industrieel	Zelfstandigen	Glas
Totaal aantal in bestand	2.279	1.289	159	81	713	37
Respons	414	282	25	7*	96	4*
Respons percentage	18%	22%	16%	9%	13%	11%

Hoeveel medewerkers, inclusief uzelf, heeft uw bedrijf momenteel in dienst?
Wat was de omzet van uw onderneming in euro's excl. BTW in 2012?

De helft van de ondervraagde Industrieel leden heeft 21 tot 50 medewerkers. Het gemiddelde aantal medewerkers ligt rond de 23 personen.

De omzet van Industrieel leden ligt een stuk hoger dan de omzet van de andere OnderhoudNL leden. Van de ondervraagde Industrieel leden heeft 17% in 2012 een jaaronzet van meer dan 10 miljoen behaald.

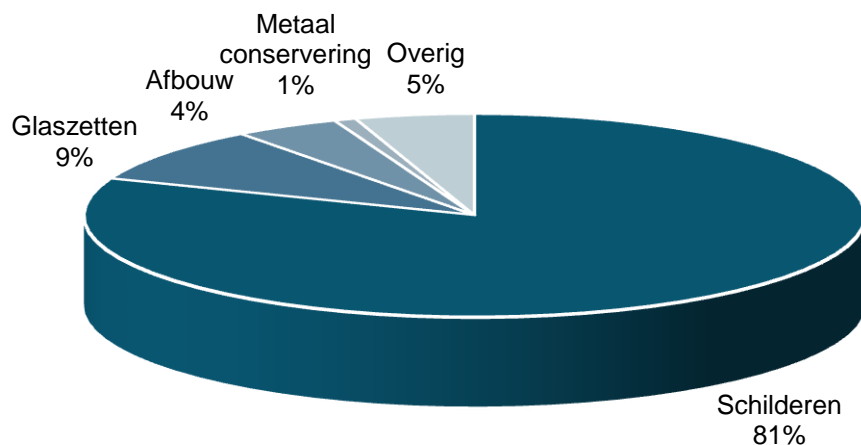
2 Respons en bedrijfskenmerken

Hoe was uw omzet in 2012 in procenten verdeeld over de volgende werkzaamheden?

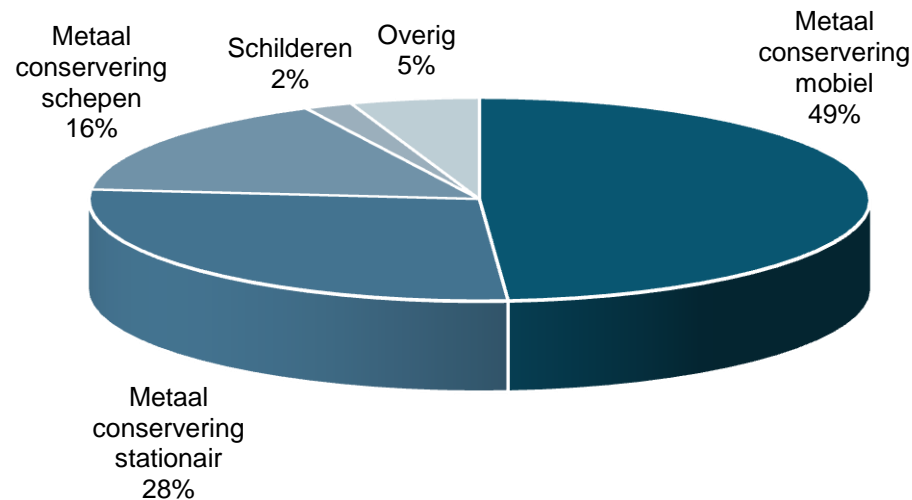
De omzet van bedrijven uit de sectoren Schilders, Totaal/Vastgoed, Zelfstandigen en Glas kan worden verdeeld naar verschillende werkzaamheden. Het grootste deel van de omzet (81%) komt uit schilderwerkzaamheden en 9% komt uit glaszetten. Dit is vergelijkbaar met voorgaande metingen.

De omzet van de Industrieel leden is ook verdeeld naar verschillende type werkzaamheden. Mobiele metaalconservering draagt voor 49% bij aan de omzet en 28% komt van stationaire metaalconservering.

Omzet verdeling
OnderhoudNL excl. Industrieel

Omzet verdeling*
Industrieel

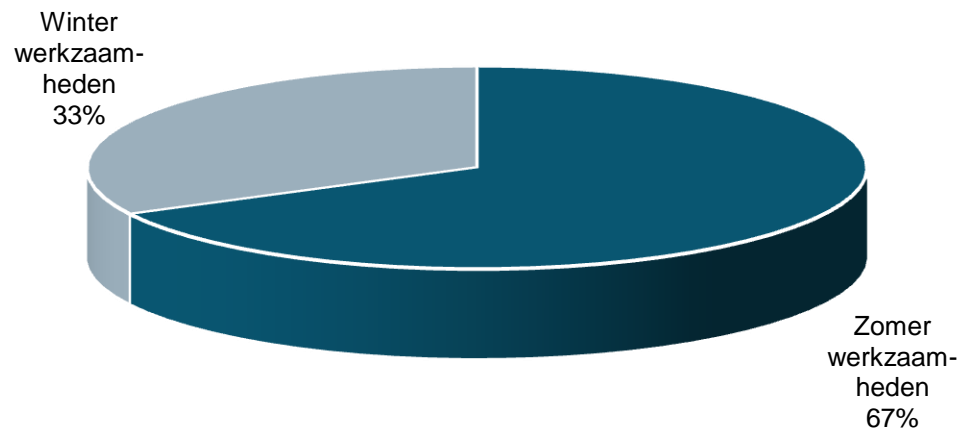

Hoe was uw omzet in 2012 in procenten verdeeld over de volgende werkzaamheden?

Naast een verdeling van de omzet naar het soort werkzaamheden, kan de omzet ook verdeeld worden naar het seizoen waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd. Tweederde van de omzet wordt behaald met zomerwerkzaamheden (67%).

Zoals in de onderstaande tabel te zien is, zijn er geen grote verschillen te zien in de verdeling van de omzet naar seizoenen wanneer er een vergelijking wordt gemaakt tussen de verschillende sectoren. Alleen voor de sector Industrieel is het aandeel van de omzet in de zomer wat hoger.

Verdeling omzet naar seizoen

Verdeling omzet naar seizoen – sector

	Totaal	Schilders	Totaal/ Vastgoed	Industrieel*	Zelfstandigen
Zomerwerkzaamheden	67%	67%	67%	74%	66%
Winterwerkzaamheden	33%	33%	33%	26%	34%

1 Inleiding

2 Respons en bedrijfskenmerken

3 Conjunctuur

4 Actuele vragen - Industrieel

5 Conclusies

Voor de ontwikkeling en verwachtingen omtrent de omzet en werkgelegenheid zijn conjunctuurindicatoren berekend. Deze indicatoren zijn berekend door het saldo te nemen van het aantal ondernemers dat zegt dat de omzet dan wel de werkgelegenheid (sterk) is toegenomen en het aantal dat zegt dat de omzet dan wel de werkgelegenheid (sterk) is afgenomen. Dit betekent dus dat de percentages van de groep die heeft geantwoord met 'sterk afgenomen' en 'afgenomen' worden afgetrokken van de percentages 'sterk toegenomen' en 'toegenomen'. De groep die de optie 'gelijk gebleven' heeft gekozen, is hierbij buiten beschouwing gelaten.

De formule ziet er dus als volgt uit:

$$\text{Conjunctuur indicator} = ((\% \text{ sterk toegenomen}) + (\% \text{ toegenomen})) - ((\% \text{ sterk afgenomen}) + (\% \text{ afgenomen}))$$

De interpretatie van de conjunctuurindicatoren is als volgt:

- Op het moment dat er meer positief dan negatief gestemde ondernemers zijn, is de indicator positief (met een maximum van 100, indien iedereen positief gestemd is).
- Op het moment dat er meer negatief dan positief gestemde ondernemers zijn, is de indicator negatief (met een maximum van -100, indien iedereen negatief gestemd is).

In de figuren op de volgende pagina's worden de uitkomsten van het hoogseizoen van 2013 vergeleken met de uitkomsten van het hoogseizoen van 2012. Ook worden de verwachtingen vergeleken met de verwachtingen van een jaar geleden. Deze vergelijking wordt zowel voor de totale schilder- en onderhouds-, metaalconserverings- en glasbranche gemaakt alsook voor de verschillende sectoren op zich.

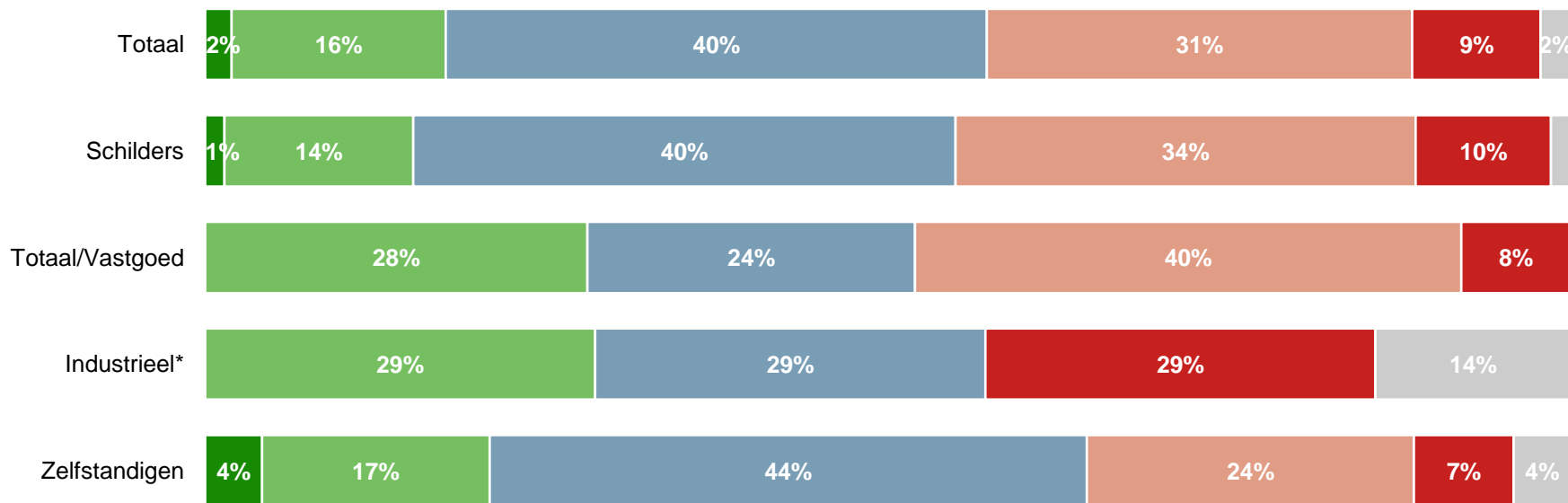
Bij de saldo ontwikkeling en de stemming dient wel opgemerkt te worden dat een negatief cijfer van bijvoorbeeld -15% niet betekent dat de omzet met 15% is gedaald, maar dat er meer bedrijven zijn die aangeven dat de omzet is gedaald dan bedrijven die aangeven dat de omzet is gestegen.

Hoe heeft uw onderneming zich ontwikkeld op de onderstaande aspecten in de maanden april 2013 tot en met september 2013 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder?

Uit de onderstaande figuur blijkt dat 18% van alle ondernemers aangeeft dat de omzet van het afgelopen hoogseizoen (sterk) is gestegen ten opzichte van het hoogseizoen vorig jaar. Daarnaast geeft 40% aan dat de omzet gelijk is gebleven. Dit betekent dat 80% van de OnderhoudNL leden aangeeft dat de omzetontwikkeling niet is verbeterd ten opzichte van het hoogseizoen 2012.

Gemiddeld 29% van de Industrieel leden geeft aan dat de omzet van het afgelopen hoogseizoen is gestegen ten opzichte van het hoogseizoen van vorig jaar.

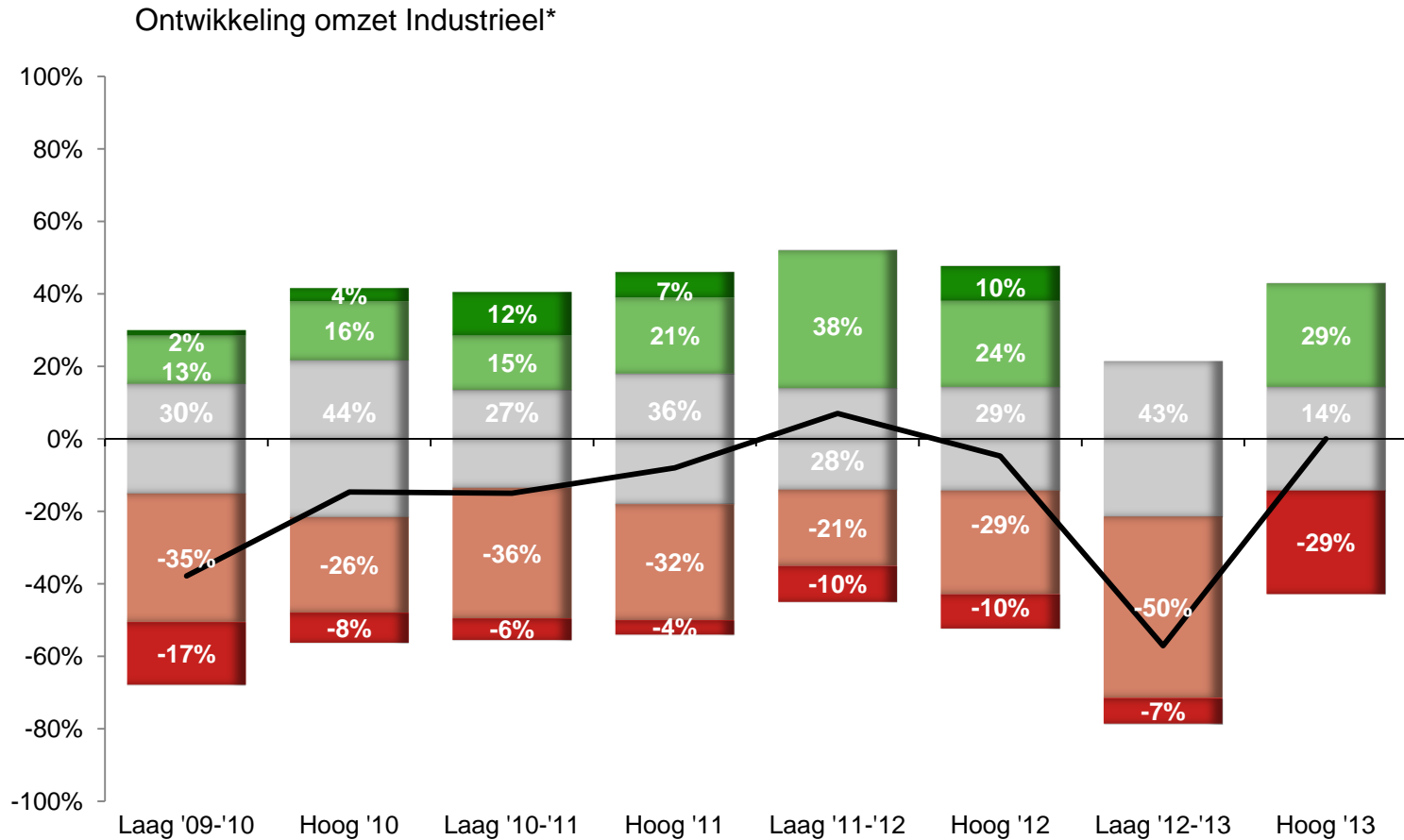
Ontwikkelingen omzet hoogseizoen t.o.v. vorig jaar

■ Sterk toegenomen ■ Toegenomen ■ Gelijk gebleven ■ Afgenomen ■ Sterk afgenomen ■ Weet niet/geen mening

* Indicatief

Onderstaand figuur geeft de ontwikkeling in de omzet van de afgelopen metingen overzichtelijk weer. De conjunctuur indicator laat de saldo ontwikkeling van de omzet zien.

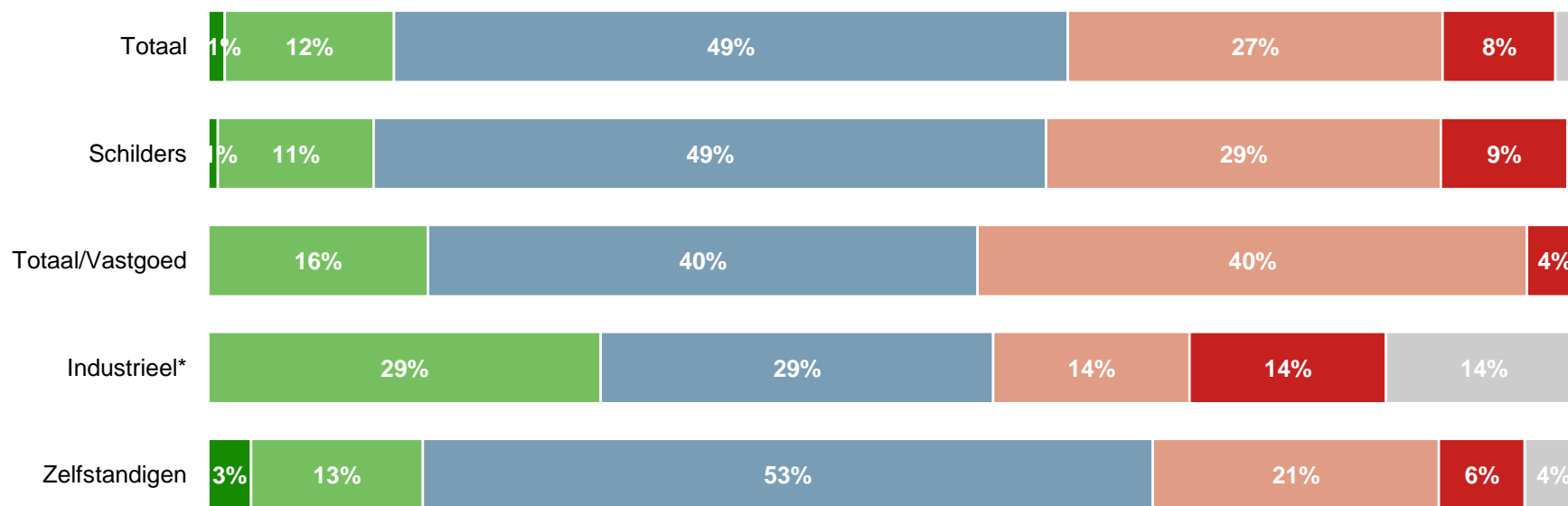

Hoe heeft uw onderneming zich ontwikkeld op de onderstaande aspecten in de maanden april 2013 tot en met september 2013 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder?

Ook over de werkgelegenheid zijn de OnderhoudNL leden over het algemeen niet heel positief; 13% geeft aan dat de werkgelegenheid in de branche het afgelopen hoogseizoen (sterk) is gestegen ten opzichte van het vorige hoogseizoen. Daarnaast geeft bijna de helft (49%) van de ondernemingen aan dat de werkgelegenheid gelijk is gebleven. Een grote meerderheid van de OnderhoudNL leden geeft aan dat de ontwikkeling van de werkgelegenheid zich niet heeft verbeterd (84%).

Volgens 29% van de Industrieel leden is de werkgelegenheid van het afgelopen hoogseizoen gestegen ten opzichte van het hoogseizoen vorig jaar.

Ontwikkelingen werkgelegenheid hoogseizoen t.o.v. vorig jaar

■ Sterk toegenomen
 ■ Toegenomen
 ■ Gelijk gebleven
 ■ Afgenomen
 ■ Sterk afgenomen
 ■ Weet niet/geen mening

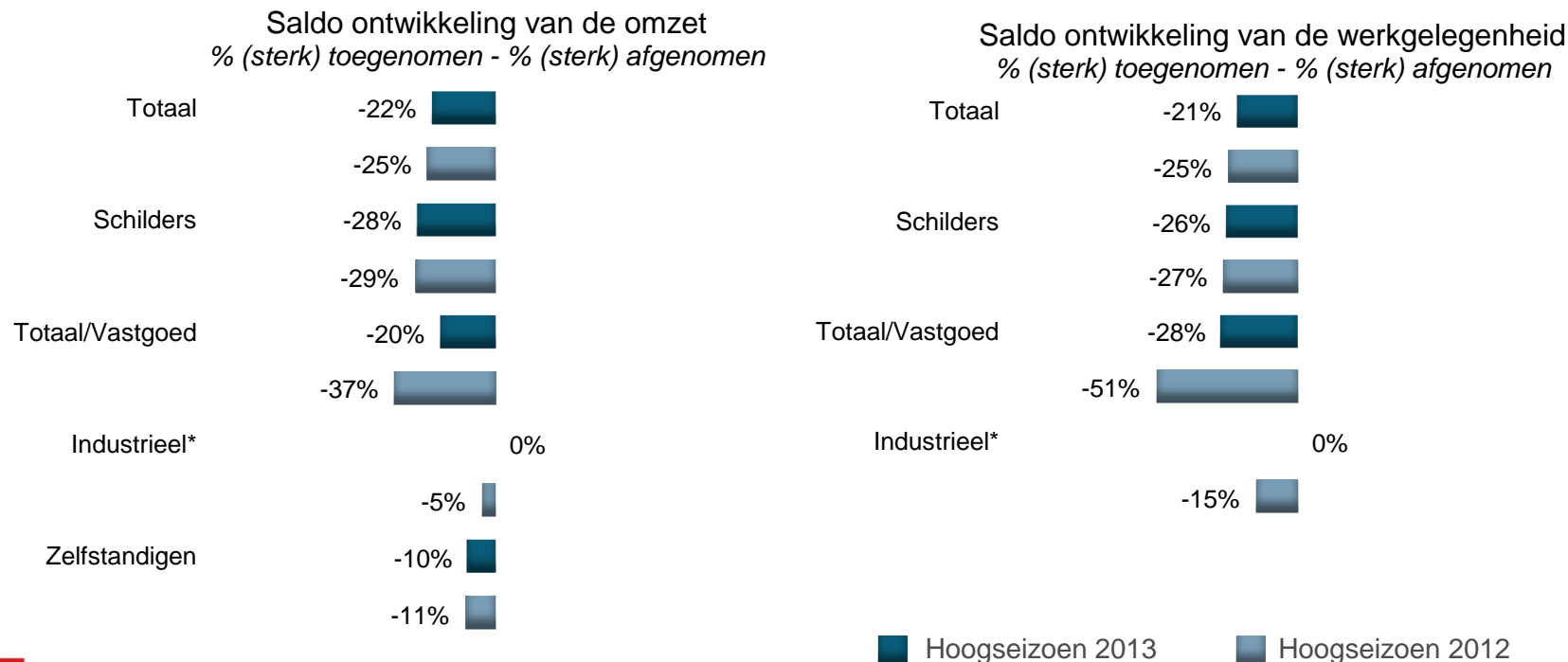
* Indicatief

Hoe heeft uw onderneming zich ontwikkeld op de onderstaande aspecten in de maanden april 2013 tot en met september 2013 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder?

Ten opzichte van het hoogseizoen 2012 heeft de omzet zich iets positiever ontwikkeld; vorig jaar gaven iets meer ondernemers aan dat de omzet zich negatief had ontwikkeld dan dit jaar. Dit beeld is terug te zien voor alle sectoren.

Ook de werkgelegenheid heeft zich ten opzichte van vorig jaar iets positiever ontwikkeld. Vorig jaar was de conjunctuur indicator -25% en dit jaar is dit gestegen tot -22%. Dit beeld is terug te zien in alle sectoren.

Over het geheel genomen, is de situatie ten opzichte van vorig jaar heel licht verbeterd. Dit geldt voor zowel de omzet als de werkgelegenheid.

Hoe heeft uw onderneming zich ontwikkeld op de onderstaande aspecten in de maanden april 2013 tot en met september 2013 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder?

De ontwikkeling van de omzet in het hoogseizoen 2013 wordt in de onderstaande tabel vergeleken met de ontwikkeling van de omzet in andere branches van de bouw in kwartaal 2 en 3 van 2013. Deze resultaten zijn afkomstig uit de Bouwbarometer, een periodiek onderzoek dat wordt uitgevoerd door USP Marketing Consultancy in opdracht van BouwKennis. Hieruit komt naar voren dat ten opzichte van de vorige meting de omzet zich, in vrijwel alle branches, negatief ontwikkelt.

Wanneer we de omzetontwikkeling van de OnderhoudNL leden vergelijken met de omzetontwikkeling in de andere branches zien we dat de OnderhoudNL leden relatief positief gestemd zijn. Dit terwijl de OnderhoudNL leden in de vorige meting juist negatiever waren.

Omzetontwikkeling								
	OnderhoudNL leden	Handel	Architecten	Aannemer B&U	Aannemer GWW	Installateurs	Afbouw	Klusbedrijven
Hoogseizoen 2013	-23%	-40%	-41%	-34%	-20%	-28%	-26%	-26%
Laagseizoen '12/'13	-47%	-48%	-43%	-42%	-35%	-23%	-37%	-32%
Hoogseizoen 2012	-25%	-50%	-39%	-39%	-36%	-27%	-30%	-24%
Laagseizoen '11/'12	-23%	5%	-29%	-32%	-24%	-9%	-18%	-19%
Hoogseizoen 2011	5%	44%	-11%	17%	1%	7%	12%	6%
Laagseizoen '10/'11	-14%	13%	-6%	-5%	0%	11%	-25%	2%
Hoogseizoen 2010	-14%	-20%	-19%	-27%	-25%	-12%	-6%	-8%

Uw omzet is het afgelopen half jaar gedaald ten opzichte van vorig jaar. Wat zijn hier volgens u de oorzaken van?

De meerderheid van de OnderhoudNL leden (excl. Industrieel) geeft als oorzaak van een dalende omzet aan dat er slechtere economische omstandigheden zijn (69%), dat er meer concurrentie is (63%), dat er meer bedrijven wordt gevraagd om een offerte uit te brengen (63%), dat er onvoldoende orders/werk bij particulieren is (45%) en dat particulieren steeds meer met zwartwerkers doen (43%).

Slechts 2 Industrieel leden hebben een daling in de omzet ervaren. De redenen hiervoor komen overeen met bovengenoemde redenen.

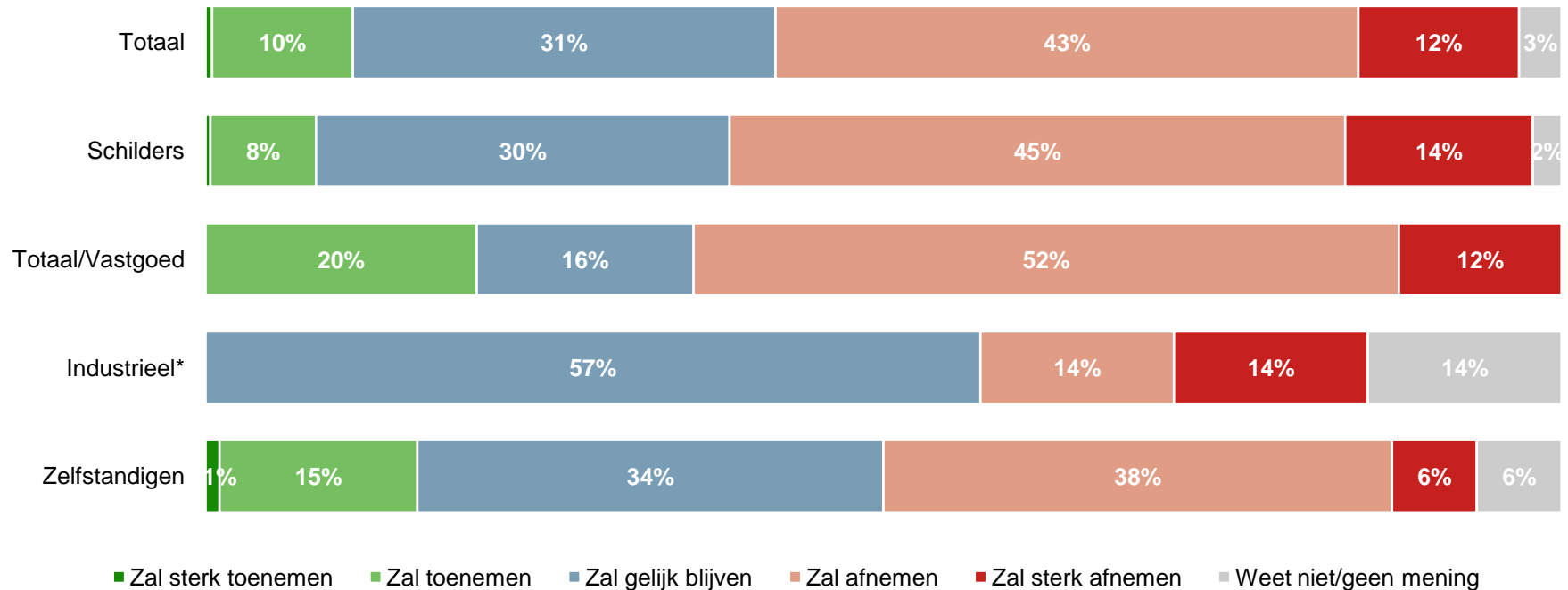

Welke verwachtingen heeft u voor de onderstaande aspecten in de maanden oktober 2013 tot en met maart 2014 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder?

Uit de onderstaande figuur kan worden opgemaakt dat een meerderheid van 55% van alle ondernemers verwacht dat de omzet het komende laagseizoen zal afnemen en 31% denkt dat de omzet gelijk zal blijven. Daarnaast is 11% van de ondernemers positief gestemd over de verwachte ontwikkeling van de omzet.

Geen enkel Industrieel lid verwacht dat de omzet het komende laagseizoen zal stijgen.

Verwachtingen omzet laagseizoen t.o.v. vorig jaar

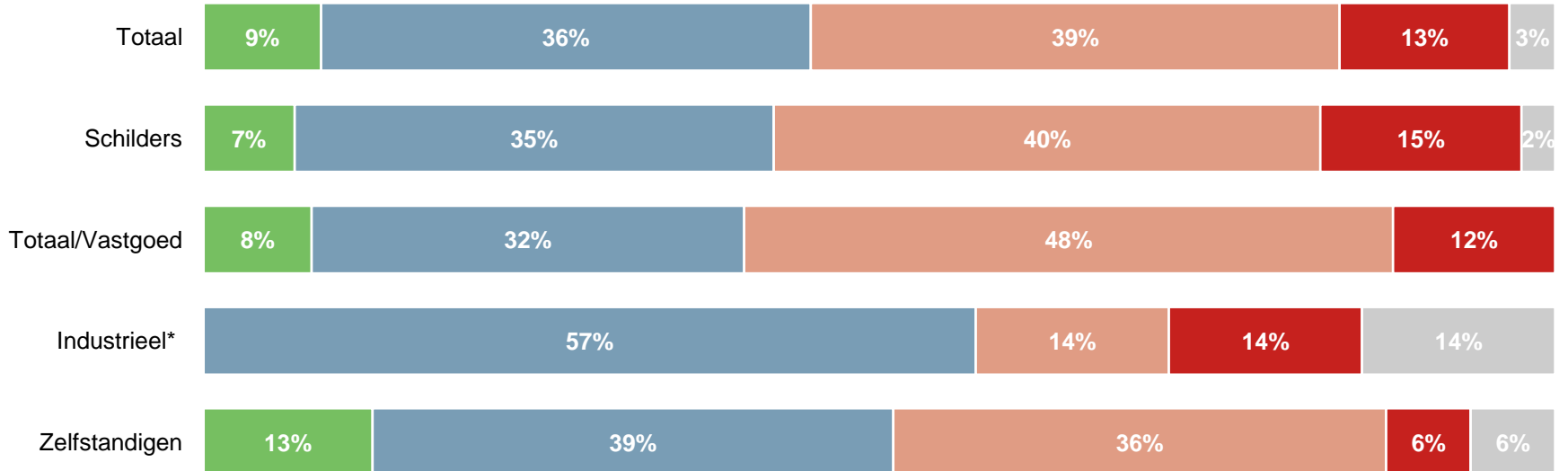

Welke verwachtingen heeft u voor de onderstaande aspecten in de maanden oktober 2013 tot en met maart 2014 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder?

Uit de onderstaande figuur kan opgemaakt worden dat meer dan de helft van de ondernemers negatieve verwachtingen heeft ten aanzien van de ontwikkeling van de werkgelegenheid; 52% verwacht dat de werkgelegenheid het komende laagseizoen (sterk) zal afnemen. Daarnaast verwacht 9% van de ondernemers een positieve ontwikkeling van de werkgelegenheid en 36% denkt dat de ontwikkeling van de werkgelegenheid gelijk zal blijven.

Als het gaat om de verwachtingen omtrent de werkgelegenheid voor het komende laagseizoen lijkt de sector Totaal/Vastgoed het meest negatief gestemd; 60% van de leden verwacht een afname van de werkgelegenheid. Geen enkel Industrieel lid verwacht een stijging van de werkgelegenheid.

Verwachtingen werkgelegenheid laagseizoen t.o.v. vorig jaar

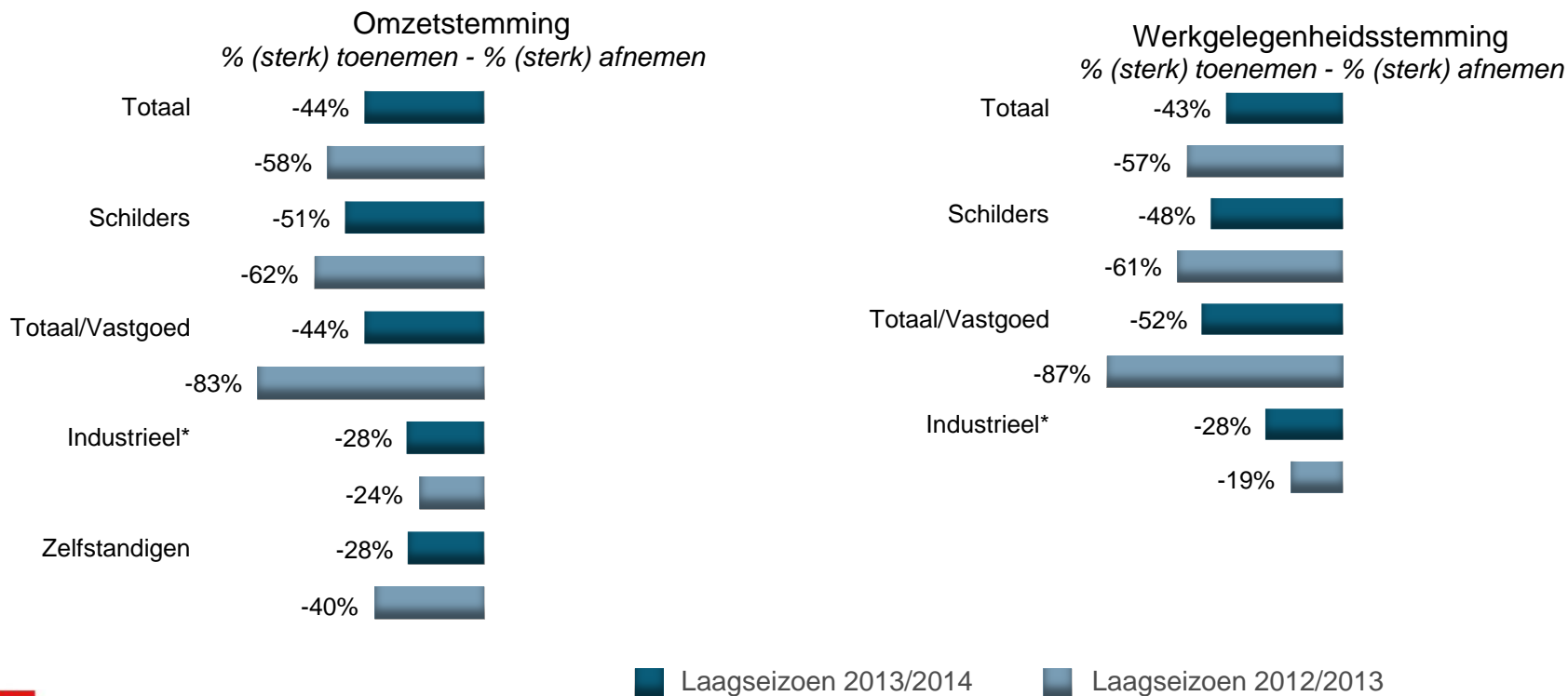

■ Zal toenemen ■ Zal gelijk blijven ■ Zal afnemen ■ Zal sterk afnemen ■ Weet niet/geen mening

Welke verwachtingen heeft u voor de onderstaande aspecten in de maanden oktober 2013 tot en met maart 2014 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder?

De verwachtingen omtrent de ontwikkeling van de omzet en werkgelegenheid in het laagseizoen van 2013/2014 worden in de figuur vergeleken met de verwachtingen over het laagseizoen vorig jaar. De indicatoren voor de omzet en werkgelegenheid zijn, voor bijna alle sectoren, dit jaar iets minder negatief dan vorig jaar. Alleen voor de sector Industrieel geldt dat de indicatoren negatiever zijn dan vorig jaar.

Men is dus over het algemeen negatief gestemd over het komende laagseizoen.

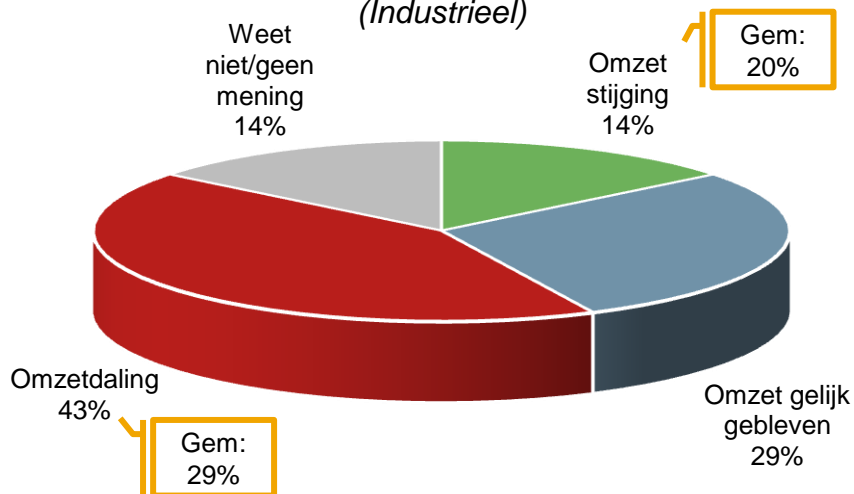
Kunt u aangeven wat de omzetstijging of daling in procenten in 2012 was ten opzichte van 2011? Verwacht u voor de omzet in 2013 een stijging of daling vergeleken met de omzet van 2012?

Om de ontwikkeling van de omzet in kaart te brengen, is gevraagd hoe de omzet zich ontwikkeld heeft in een bepaald jaar ten opzichte van het jaar daarvoor of wat de verwachting is omtrent de omzetontwikkeling. Men kon hierbij aangeven of de omzet was gedaald, gelijk is gebleven of is gestegen. Vervolgens kon men aangeven hoe groot deze daling of stijging was/is.

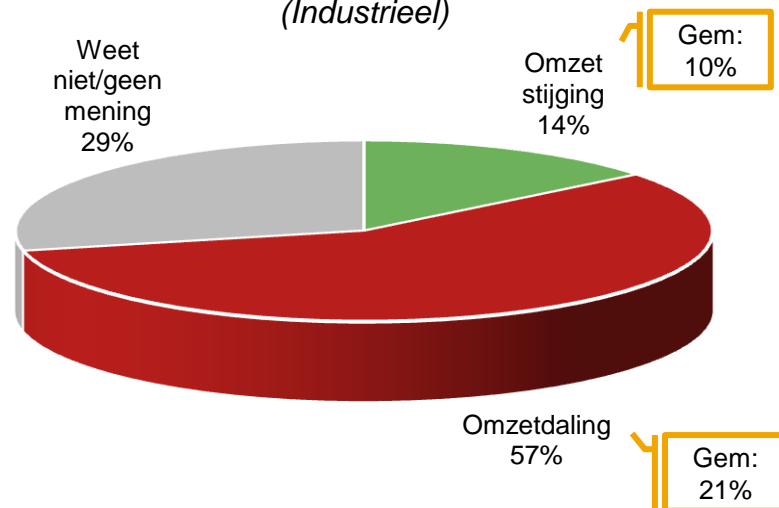
De omzet in 2012 ten opzichte van 2011 is voor 43% van de Industrieel leden gedaald. Daarnaast geeft 14% aan dat de omzet is gestegen. De gemiddelde omzetsdaling is groter (29%) dan de gemiddelde omzetstijging (20%).

Meer dan de helft (57%) van de Industrieel leden verwacht dat de omzet voor 2013 ten opzichte van 2012 zal dalen. Een veel kleinere groep (14%) geeft aan dat de omzet zal stijgen. De gemiddelde omzetsdaling die wordt verwacht (21%) is ruim twee keer zo groot als de gemiddelde omzetstijging die wordt verwacht (10%).

Omzetontwikkeling 2012 t.o.v. 2011*
(Industrieel)

Omzetverwachting 2013 t.o.v. 2012*
(Industrieel)

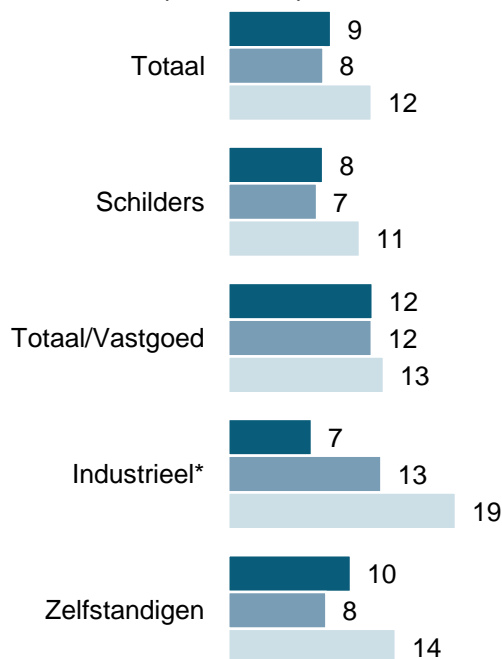

Hoeveel weken kunt u uw huidige aantal werknemers aan het werk houden als u naar uw huidige order portefeuille kijkt?

Gemiddeld kan men met de huidige orderportefeuille de werknemers nog 9 weken aan het werk houden. Leden van de sector Totaal/Vastgoed hebben gemiddeld de grootste orderportefeuille; zij hebben nog voor 12 weken werk.

In de onderstaande tabel is een vergelijking van de orderportefeuille van OnderhoudNL leden met orderportefeuilles in andere branches in de bouw te vinden. De orderportefeuille van OnderhoudNL leden is aanzienlijk lager dan de orderportefeuilles in andere branches in de bouw. Ditzelfde was ook te zien de in voorgaande metingen.

Werkvoorraad met huidige orderportefeuille (in weken)

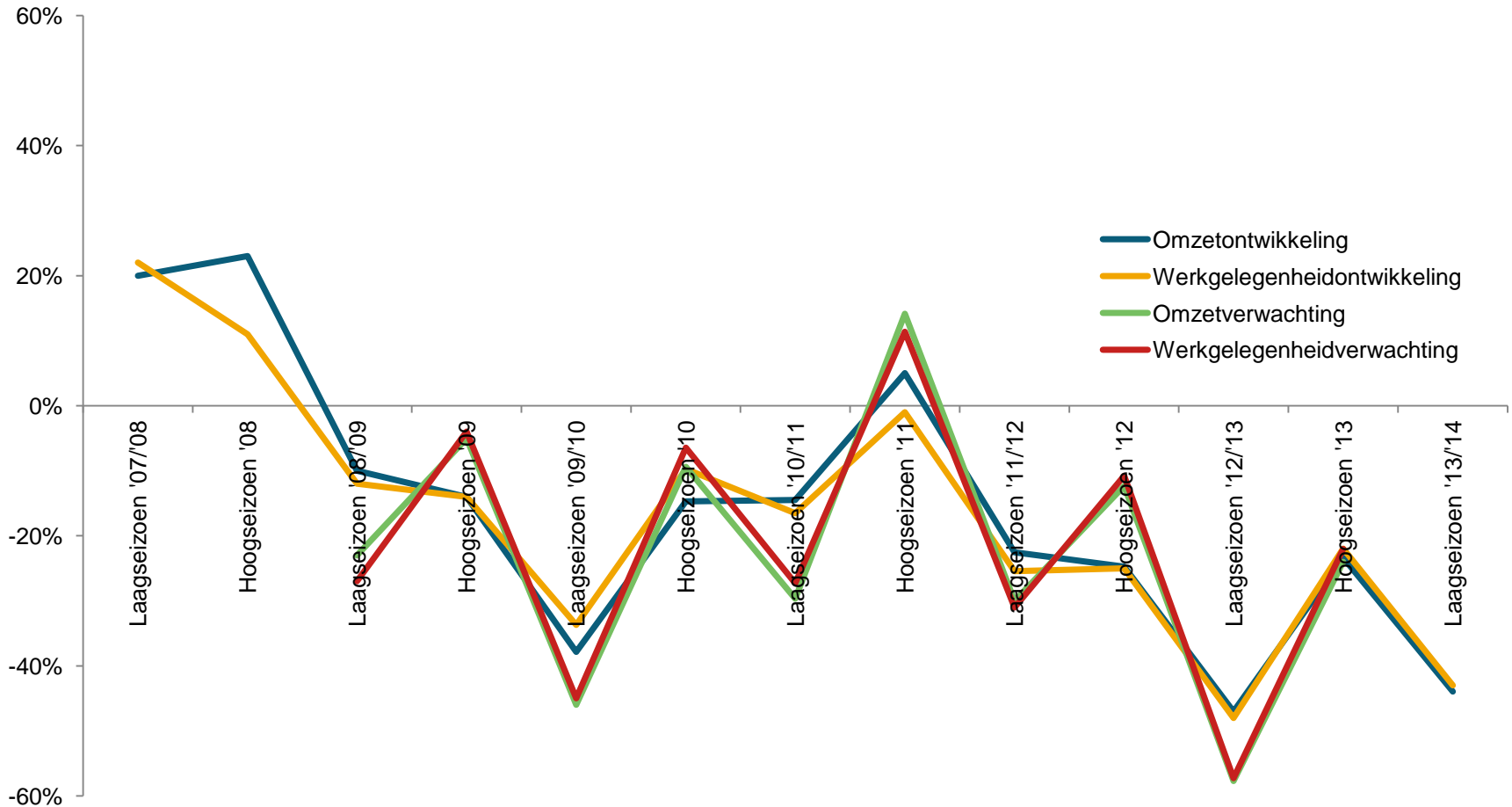
Orderportefeuille - in weken							
	Leden Onderhoud NL	Architecten	Aannemer B&U	Aannemer GWW	Installeurs	Afbouw	Klus-bedrijven
Hoogseizoen 2013	9	20	16	20	15	16	15
Hoogseizoen 2012	8	20	18	19	18	17	14
Hoogseizoen 2011	12	22	24	21	19	20	19

- Hoogseizoen 2013
- Hoogseizoen 2012
- Hoogseizoen 2011

* Indicatief

Uit onderstaande figuur kan geconcludeerd worden dat de economische problemen nog voortduren. De omzet heeft zich in het hoogseizoen van 2013 minder negatief ontwikkeld dan in het laagseizoen 2012/2013, maar de verwachting voor het laagseizoen 2013/2014 ontwikkelt zich juist weer negatiever. De enigszins minder negatieve ontwikkeling in het hoogseizoen van 2013 kan vooral worden verklaard door de goede zomer die is geweest.

1 Inleiding

2 Respons en bedrijfskenmerken

3 Conjunctuur

4 Actuele vragen - Industrieel

5 Conclusies

Conjunctuur

- In de vorige meting was er sprake van een dieptepunt sinds de eerste meting uitgevoerd door USP in 2009. En hoewel er nog steeds sprake is van een negatieve stemming, lijkt het diepste dal te zijn bereikt.
- De omzet en de werkgelegenheid hebben zich in het hoogseizoen van 2012/2013 iets positiever ontwikkeld dan in het hoogseizoen van 2011/2012. Daarbovenop komt dat de verwachtingen voor het komende laagseizoen iets positiever zijn dan de verwachtingen die men vorig jaar voor het seizoen had. Dit neemt niet weg dat de verwachtingen voor komende laagseizoen per saldo negatief zijn; zowel op het vlak van omzet als werkgelegenheid.
- De ondernemers die een negatieve omzetontwikkeling hebben doorgemaakt, wijten dit vooral aan de slechte economische omstandigheden, aan de toegenomen concurrentiedruk, het feit dat er meer bedrijven wordt gevraagd een offerte uit te brengen en dat er niet voldoende orders bij particulieren zijn.

© 26 november 2013, USP Marketing Consultancy B.V.

De in deze uitgave vermelde gegevens zijn strikt vertrouwelijk en alle hierop betrekking hebbende auteursrechten, databankrechten en overige (intellectuele) eigendomsrechten worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van USP Marketing Consultancy B.V. verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden.

USP
Marketing Consultancy bv